

14

USTAWA

z dnia 24 stycznia 1968 r.

o przymusowym wykupie nieruchomości wchodzących w skład gospodarstw rolnych.**Rozdział 1.****Przymusowy wykup nieruchomości w drodze licytacji.**

Art. 1. 1. Nieruchomości wchodzące w skład gospodarstw rolnych, zwane dalej nieruchomościami, mogą być przymusowo wykupione; jeżeli gospodarstwa te wykazują niski poziom produkcji wskutek zaniedbania, a w szczegól-

ności niekorzystania ze środków wpływających na wzrost produkcji rolniczej.

2. Minister Rolnictwa określi w drodze rozporządzenia zasady i tryb zaliczania gospodarstw do kategorii, określonej w ust. 1.

Art. 2. 1. Przymusowy wykup nieruchomości przeprowadza się w drodze licytacji. Licytacją tą obejmuje się wszystkie nieruchomości wchodzące w skład gospodarstwa

rolnego, z wyjątkiem zagrody (siedliska) i działki przyzagrodowej o obszarze 0,2 ha.

2. Rada Ministrów może określić w drodze rozporządzenia przypadki, w których dopuszcza się poddanie licytacji tylko niektórych nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego lub wydzielonych części poszczególnych nieruchomości, oraz przypadki, w których licytacją może być objęta również zagroda (siedlisko) i działka przyzagrodowa.

Art. 3. 1. Nabywcą nieruchomości z licytacji może być rolnik będący właścicielem lub samoistnym posiadaczem gospodarstwa rolnego w danej lub sąsiedniej wsi, osiedlu bądź mieście, który zapewnia racjonalne zagospodarowanie nabytych gruntów.

2. Przy nabyciu z licytacji nieruchomości rolnej lub wydzielonej części takiej nieruchomości mają zastosowanie normy obszarowe, dotyczące przeniesienia własności nieruchomości rolnych, określone w przepisach prawa cywilnego.

3. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia szczególne przypadki, w których będzie dopuszczalne stosowanie wyjątków od zasady określonej w ust. 2.

4. Państwu służy prawo pierwokupu nieruchomości podanej licytacji po cenie ustalonej w wyniku licytacji. W razie braku nabywców Państwu przysługuje prawo wykupu nieruchomości po cenie wywoławczej.

5. Cenę wywoławczą ustala się według cen określonych w przepisach o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych.

Art. 4. 1. Decyzję o wszczęciu postępowania przymusowego wykupu nieruchomości oraz decyzję o zatwierdzeniu licytacji i przejściu własności wydaje prezydium powiatowej (miejskiej miasta stanowiącego powiat, dzielnicowej w mieście wyłączonym z województwa) rady narodowej.

2. Licytację przeprowadza właściwy do spraw rolnych organ prezydium powiatowej rady narodowej.

3. Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia zasady i tryb przeprowadzania licytacji nieruchomości.

Art. 5. 1. Przepisy niniejszego rozdziału nie dotyczą nieruchomości nadanych na podstawie przepisów o przeprowadzeniu reformy rolnej lub osadnictwie.

2. Rada Ministrów może określić w drodze rozporządzenia szczególne przypadki, w których przepisy niniejszego rozdziału będą miały zastosowanie również do nieruchomości nadanych na podstawie przepisów o przeprowadzeniu reformy rolnej lub osadnictwie.

Rozdział 2.

Przymusowy wykup nieruchomości nadanych w drodze reformy rolnej lub osadnictwa.

Art. 6. 1. Nieruchomości nadane na podstawie przepisów o przeprowadzeniu reformy rolnej lub osadnictwie, do których nie mają zastosowania przepisy rozdziału 1, mogą być przymusowo wykupione na rzecz Państwa w części lub w całości, z wyjątkiem zagrody (siedliska) i działki przyzagrodowej o obszarze 0,2 ha, jeżeli właściciel bądź posiadacz wskutek zaniedbania osiąga niski poziom produkcji. Przepis art. 1 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Rada Ministrów może określić w drodze rozporządzenia przypadki, w których przymusowym wykupem będą mogły być objęte również zagrody (siedliska) i działki przyzagrodowe.

3. Decyzje o przymusowym wykupie nieruchomości, o których mowa w ust. 1, podejmuje prezydium powiatowej (miejskiej miasta stanowiącego powiat, dzielnicowej w mieście wyłączonym z województwa) rady narodowej na wniosek właściwego do spraw rolnych organu tego prezydium.

Art. 7. 1. Należność za przymusowo wykupione na rzecz Państwa nieruchomości ustala się według cen określonych w przepisach o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych.

2. W przypadku gdy należność Państwa z tytułu nadania nieruchomości nie została jeszcze spłacona, wówczas wartość tej nieruchomości w razie jej wykupu na rzecz Państwa ustala się w następujący sposób:

- 1) jeżeli należność z tytułu nadania nie została jeszcze w ogóle spłacona, wartość nieruchomości ustala się według zasad obowiązujących przy nadawaniu nieruchomości,
- 2) jeżeli część należności z tytułu nadania została już spłacona, ustala się, w jakim stosunku pozostaje ta część do całej należności, po czym wartość części nieruchomości, za którą należność została uregulowana, ustala się według zasad określonych w ust. 1, a wartość pozostałej części nieruchomości — według zasad obowiązujących przy nadawaniu nieruchomości.

3. Przepis ust. 2 nie dotyczy ustalania wartości nieruchomości nadanych tytułem ekwiwalentu za nieruchomości pozostawione poza granicami Państwa oraz za nieruchomości wyłączone lub przejęte na własność Państwa.

Art. 8. 1. W przypadku gdy żyzność gruntów w wykupionej nieruchomości uległa obniżeniu wskutek niepoddawania ich zabiegom agrotechnicznym, od wartości tej nieruchomości, ustalonej w myśl art. 7, odlicza się ponadto taką kwotę, jaka odpowiada wysokości nakładów niezbędnych do przywrócenia żyzności tych gruntów. Stopień obniżenia żyzności gruntów określa się na podstawie opinii zespołu specjalistów.

2. Minister Rolnictwa określi w drodze rozporządzenia zasady ustalania wysokości nakładów niezbędnych do przywrócenia żyzności gruntów.

Art. 9. Od należności za nieruchomość wykupioną przymusowo na rzecz Państwa odlicza się kwotę zadłużenia jej właściciela wobec Państwa z tytułu zobowiązań mających związek z gospodarstwem, w skład którego wchodzi ta nieruchomość.

Art. 10. Zasady i sposób spłaty należności za wykupione na rzecz Państwa nieruchomości ustala Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Rozdział 3.

Przepisy końcowe.

Art. 11. 1. Nieruchomość wykupiona przymusowo na podstawie przepisów rozdziału 1 lub 2 przechodzi na własność nabywcy wolna od obciążeń, z wyjątkiem:

- 1) służebności gruntowych, których utrzymanie zostanie uznane za niezbędne w decyzji o przeniesieniu własności nieruchomości w drodze licytacji lub o przymusowym wykupie nieruchomości, oraz
- 2) obciążeń wynikających z przepisów prawa.

2. Jeżeli nieruchomość ta obciążona jest na rzecz osób trzecich hipotekami lub innymi prawami ujawnionymi w księdze wieczystej lub w zbiorze dokumentów, sumę należności z tytułu tego wykupu, po potrąceniu należności przypadających na rzecz Państwa, składa się do depozytu sądu powiatowego właściwego ze względu na położenie nieruchomości, chyba że osoby, którym wymienione prawa przysługują, wyrażą zgodę na wypłacenie należności właścicielowi lub samoistnemu posiadaczowi. Sąd dokonuje podziału sumy złożonej do depozytu pomiędzy osoby uprawnione, stosując odpowiednio przepisy o podziale sumy uzyskanej przez egzekucję z nieruchomości.

Art. 12. Decyzja o przejściu własności nieruchomości w drodze licytacji oraz decyzja o przymusowym wykupie nieruchomości stanowią podstawę do dokonania wpisu prawa własności w księdze wieczystej.

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: E. Ochab
Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki